

TELEFON 45-85

VOJNI INVALID

GLASILO UDRUŽENJA VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega prvega v mescu. Posamezna številka 1 din. / Naročnina mesečno 1 din. / Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica

Kralj Peter II. je zasedel prestol svojega očeta

V trenutkih najtežje preizkušnje našega naroda je naš mladi kralj Peter II. prevzel v svoje roke vladarsko oblast. Širom po Jugoslaviji so se razvile ob tej priliki spontane manifestacije za kralja, za svobodno in neodvisno našo domovino Jugoslavijo. Ves narod se je zbral okoli prestola in izpričeval svojo neomajno pripravljenost, doprinesati vse — in tudi najtežje žrtve za nedotakljivost naše svobodne domovine.

Slavna rodbina Karadorđević, ki jo je osnoval Črni Jurij, veliki junak prvih osvobodilnih bojev, je ves čas in ob vsaki nevarnosti visoko dvigala prapor svobode naroda in države in pod njenim vodstvom niso junaki nikoli klonili. Ta dejstva si kličemo v spomin v trenutku, ko prevzema mladi kralj krmilo države, ki je zgrajena na temeljih, v katere so tisoči in tisoči junakov polagali svoje kosti in svojo kri. Tudi v naših vrstah jih je mnogo, ki so dali svoje ude in prilivali svojo kri za te trdne temelje svobodne Jugoslavije.

Vsi v trdih bojih prekaljeni borci, vsi tisti, ki so ostali, čeprav so šli preko Albanije — čez Dobrudžo in Kajmakčalan, in tudi vsa mlajša generacija se je zbrala ob prestolu mladega kralja in mu prisegla neomajno vdanost in zvestobo, prisegla čuvati z vsemi močmi čast in neokrnjenost svoje domovine.

V teh resnih časih, ki jih preživljamo, se moramo zavedati, da terja od nas domovina slogo vseh slojev, slogo vsega naroda. Le sloga nam more dati dovolj odločnosti, le sloga nam more nuditi vse tiste sile, ki so nam potrebne v trenutkih, ko mora biti vsak posameznik na svojem mestu. In prav v takih trenutkih se moramo vojni invalidi in vojne žrtve sploh izkazati še prav posebno s trdno vero v srečno bodočnost našega naroda in naše svobodne domovine Jugoslavije.

Naš najvišji pokrovitelj — naš mladi kralj Peter II. nas poziva na delo, poziva nas na izpolnjevanje svojih dolžnosti do kralja in domovine. In ob tem slovesnem trenutku izjavljamo, da povsem točno tolmačimo njegov poziv in mu sledimo! Zavedamo se resnosti časa in zato še s prav posebno radostjo naglašamo, da smo vedno in z vsemi močmi pripravljeni braniti svobodo, nedotakljivost in neodvisnost Jugoslavije.

PROGLAS Srbom, Hrvatom in Slovencem

V tem težkem trenutku za naš narod sem se odločil, da prevzamem v svoje roke kraljevsko oblast. Kraljevi namestniki, ki so razumeli moje upravičene pobude, so takoj sami podali ostavko. Moja zvesta vojska in morarica sta se mi takoj stavili na razpolago in že izpolnjujeta moja povelja. Pozivam vse Srbe, Hrvate in Slovence, da se zberejo okrog prestola.

To je najzanesljivejši način, da se v teh težkih razmerah ohrani red na znotraj in mir na zunaj. Mandat za sestavo vlade sem dal armijskemu generalu Dušanu S. Simoviću.

Z vero v Boga in v bodočnost jugoslavije pozivam vse oblasti v državi, da izpolnjujejo svojo dolžnost do kralja in domovine.

PETER II.

Poslani brzojavki

Oblastni odbor UVI v Ljubljani je ob priliki zasedanja prestola po kralju Petru II. imel slavnostno sejo, s katere je poslal naslednji dve brzojavki:

Nj. Vel. kralju Petru II., Beograd.

Ko prevzema Vaše Veličanstvo kraljevsko oblast, izrekamo v imenu vseh vojnih žrtev Slovenije svojem najvišjemu pokrovitelju najiskrenejše izraze neomajne zvestobe in vdanosti, pripravljeni vedno z vsemi močmi bra-

niti svobodo, nedotakljivost in neodvisnost Jugoslavije v dobrobit kralja in domovine. Živel kralj Peter II.! Živela Jugoslavija!

Oblastni odbor
Udruga vojnih invalidov
za Slovenijo v Ljubljani.

Predsedniku kraljevske vlade,
armijskemu generalu, gospodu Dušanu
S. Simoviću v Beogradu.

Vojne žrtve Slovenije, zbrane okrog
prestola svojega najvišjega pokrovite-

lja Nj. Vel. kralja Petra II., pozdravljamo Vas in vso kraljevsko vlado in izjavljamo, da smo vedno pripravljeni braniti svobodo in nedotakljivost Jugoslavije. Naj živi Nj. Vel. kralj Peter drugi! Živela svobodna in močna Jugoslavija! Živela naša narodna vojska!

Oblastni odbor
Udruga vojnih invalidov
za Slovenijo v Ljubljani.

Praznik vstajenja

Pomlad prinaša vsako leto v deželo novo življenje. Vsa narava se prebuja iz zimskega spanja, začne se novo klijanje in brstenje, ki oznanja, da se vrača k nam čas setve, čas novega dela, čas ki mu vsakdo hiti z najlepšimi upi nasproti. V to letno razdobje pada tudi praznik Kristusovega vstajenja, ki še bolj simbolizira povratek novega življenja. Vse se veseli pomladi, raduje se novega razdobja, pozdravlja praznik vstajenja Odrešenikovega.

Te misli nam prepletajo dušo in srce, ko gledamo po naših vrstah, vrstah vojnih žrtev, ki so ponovno oživele na naših občnih zborih. Že prejšnji občni zbori so bili živahni, toda od sprejetja nove uredbe so se naše vrste naravnost potrojile. Od uveljavljenja invalidskega zakona iz l. 1929. je številno članstvo zelo občutno padlo, kajti mnogi, ki so z njim zgubili svoje invalidske pravice, so zapustili naše vrste, ker so obupali. Toda med nami je bilo še mnogo takih, ki kljub vsem težavam niso klonili, marveč so si z podvojenim delom skušali izvojevati pravice, ki jim pripadajo. Kljub njihovega prizadevanju, kljub neumornemu delu, je zavladovala v naši organizaciji precejšnje mrtvilo. Na občne zборе je prihajala le skromna peščica zavednih članov, ki so vedeli, da je le z delom in neprestanim prizadevanjem nas samih mogoče rešiti najbolj pereče vprašanje, vprašanje vojnih žrtev. In prav tej zavesti, tem prizadevanjem in temu delu se moramo zahvaliti, da je tudi med vojne žrtve prišla nova pomlad.

Kakor prihaja nova doba v deželo, ko prvi pomladni žarki privabijo iz zemlje prvo zelenje, prve cvetlice, tako je prinesla nova uredba med nas novo življenje. Stotine in stotine vojnih žrtev prihaja na naše zborovalne prostore, ker vsi hočejo zvedeti, kakšno je med nami stanje, kakšno je novo življenje.

Teško je bilo trpljenje, ki so ga morale mnoge vojne žrtve prenašati. — Bilo jih je tisoče in tisoče — za delo in zaslužek onesposobljenih, a pravica do invalidnine jim je bila odvzeta. — Kakor pričakujejo pomladi rastline prvih blagodejnih žarkov, kakor kliče po dežju v visokem poletju razpokana žejna zemlja, tako so klicali mnogi tisoči v naših vrstah po blagodejni, po rešilni zakonitvi svojih s krvjo priborjenih pravic. Mnogim je že posijal rešilni žarek v njihovo bedno življenje, mnogi so rešeni bede in ponosno dvigajo glave, ker priznane so jim pravice, na katere so morali tako dolgo čakati. Le nekaj jih je, ki še čakajo in upanje je, da bomo v najkrajšem času lahko v našem glasilu objavili najradostnejšo vest, da so okrožna kot invalidska sodišča dovršila svoje delo, da so vse vojne žrtve prevedene.

In tedaj bomo proslavili pravi praznik vstajenja, tedaj bo v naše vrste posijalo pravo sonce pomladi — sonce, ki prinaša žarke radosti in veselja. In kakor na velikonočno nedeljo bo iz vseh naših grl donela pesem:

Krist je vstal!

POROČILO O DELU IN POLOŽAJU oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani

Odkar je maščevano invalidsko Kosovo in uživajo vojne žrtve Jugoslavije zaslužen zaščito s pravičnim zakonom — uredbo, podaja sedaj oblastni odbor udruženja vojnih invalidov za Slovenijo prvič poročilo o svojem dveletnem delovanju.

Delo v udruženju je bilo v teh dveh letih zelo živahno, udejstvovanje vseh društvenih organov zelo intenzivno in zanimanje članstva zelo živo. Poskrbeli smo, da so se praktično uveljavljale določbe uredbe, ki nudijo vojnim žrtvam vsestransko zaščito in podporo. Predvsem pa je bilo treba poučiti vse onemogle in pohabljenе tovariše iz prošle svetovne vojne, vdove in starše padlih, katere in kakšne pravice ter ugodnosti jim nudi uredba. Potem smo skrbeli, da so se prijave upravičencev čimprej začele reševati, da so dobila invalidi sodišča potrebno osebje in sredstva, da se je formiral invalidski odsek itd. Invalidskim organizacijam po vsej Sloveniji so bila izdana razna navodila in pojasnila za njihovo pravilno poslovanje. Delo, skrb in odgovornost oblastnega odbora so se večali z dneva v dan. Oblastni odbor se je zavedal velike odgovornosti, ki jo je prevzel pred dvema letoma, posvetil je vse svoje sile in zmožnosti v dobrobit svojih tovarišev in delal. Lajšal pa je tudi napore in prizadevanja onim činiteljem, ki jim je bila naložena dolžnost, izvrševati zaščito.

Le s pomočjo sreskih in krajevnih organizacij in njihovih pridnih in požrtvovalnih tovarišev funkcionarjev, s podporo in zavednostjo vsega članstva, s pomočjo središnega odbora in uprave narodnega invalidskega fonda ter z lojalnim sodelovanjem oblasti in njihovih funkcionarjev, je bilo omogočeno oblastnemu odboru nositi težko odgovornost, zmagovati delo in doseči uspehe.

Zato dolguje oblastni odbor vsem sodelavcem in plemenitim izvrševalcem invalidske zaščite najpristranejšo zahvalo v imenu vseh sinov in hčera slovenskega rodu, katerim je usoda naložila nositi najtežji križ na njihovi življenjski poti.

Kolikor je še ostalo iz pretekle poslovne dobe nedovršenega dela, se bo moralo nadaljevati in izvršiti. Treba bo dograditi nov moderen ortopedski zavod v Ljubljani, razširiti možnost kopalniškega zdravljenja s povečanjem invalidskega doma v Dolenjskih Toplicah, ustanoviti nova zatočišča za zdravljenje notranjih organov in za klimatično zdravljenje ob morju. Potrebno je čimprej uresničiti uspešno zdravljenje doma z ustanovitvijo inv. zdravstvenih zadrug. Nadaljevati je treba že započeto akcijo in ustanoviti gospodarske ustanove za izkoriščanje ugodnosti § 39. uredbe in podpreti našo kreditno ustanovo s potrebnimi sredstvi za podeljevanje cenjenih dolgoročnih posojil za gospodarsko osamosvojitvev in krepitev našega članstva.

Delovanje oblastnega odbora v pretekli poslovni dobi je podrobneje opisano v niže navedenih poglavjih.

IZVAJANJE INVALIDSKE ZAKONODAJE

Po uveljavljanju uredbe je bilo najbolj pereče vprašanje priznanje dajatev po uredbi številnim upravičencem, ki so se prijavi. Uredba je bila sicer objavljena že 2. decembra 1938, vendar so se mogle njene določbe pričeti izvajati šele potem, ko je uredbo vzela formalno na znanje tudi narodna skupščina. Že s tem so bili zamujeni štirje meseci. Tolažilno pri tem je bilo dejstvo, da so bila za te posle poverjena okrožna sodišča, ki jih je v naši banovini pet, dočim je bilo prej to delo osredotočeno samo pri enem sodišču. Ta so bila že znatno razbremenjena z delom za priznanje dajatev po novi uredbi osebam, ki so že tedaj prejemale invalidnino, s tem, ker je vse te osebe prevedla na nove prejemke finančne direkcija in to v rekordnem času, tako da so stari zaščiteni 1. aprila

1939 že prejeli nove dajatve. Invalidski oddelki pri okrožnih sodiščih so bili takoj ustanovljeni in so jim bili dodeljeni sodniki in delno tudi pomožne osebe, vendar slednje ne v tolikšem številu, kot bi bilo potrebno, če bi se hotelo, da bi se upravičenci v najkrajšem času prevedli. Sodišča so pokazala najboljšo voljo in so dala na razpolago osebe, kolikor so jim pač dopuščali ostali posli. Oblastni odbor je uvidel, da se pri takem stanju stvari prevedbe ne bodo dovolj izvrševale, zato je takoj po uveljavljanju uredbe stavljal na merodajna mesta predloge, da se nastavi še drugo pomožno osebje. Še preden so došle nastavitve od NIFa je oblastni odbor poslal na delo predlagane osebe k sodiščem v Celju, Mariboru, Murski Soboti in Novem mestu. To osebje je bilo plačano bodisi iz sredstev O. O. bodisi iz sredstev zadevnih sres. odborov. Ker ponekod delo ni šlo dovolj od rok, je O. O. s pismenimi vlogami posredoval in predlagal, da se pritegnejo k delu pri invalidskih sodiščih še drugi gospodje sodniki, in je tako uspelo, da so pri nekaterih sodiščih bili spisi dodeljeni med več sodnikov. Tudi odpoklici k orožnim vajam oseb, ki so bile dodeljene sodiščem, so zavirajoče vplivali. O. O. je bil primoran zaprositi invalidski odsek, da je opozoril nekatere občine, da morajo invalidske spise smatrati za nujne. Pa to so bili le posamezni primeri.

Že po uredbi sami je postopek dolgo trajal. Saj je določeno, da mora ležati spis po izvršenem pregledu pri vojnem okrogu najmanj 38 dni, prvoinstančna odločba postane pravomočna šele 30 dni po izdaji; tu je že 68 dni, kje so pa potem še dnevi, ki so potrebni za rešitev in za pošiljanje od ene instance do druge. Torej že zakonodavec sam je predvidel daljši postopek in vnaprej preprečil prenapetost nagromadenje številnih izvršnih rešitev pri državnih blagajnah in s tem preobremenitev države, ki bi le v škodo drugih nujnih nalog mogla naenkrat izplačati visoke zneske prisojenih podpor.

Iz kasneje objavljenega staleža zaščitenih oseb je razvidno, da je prejelo v času od 1. januarja 1940 do 28. februarja 1941 vsega 3181 oseb izvršne rešitve o prisojeni podpori. To število, porazdeljeno na pet sodišč in 14 mesecev, pove, da je eno sodišče izdalo v enem mesecu povprečno 46 pozitivnih odločb o priznanju polne zaščite. Seveda izdajajo prvoinstančna sodišča tudi odklonilne rešitve in rešitve o priznanju zaščite brez invalidnine, tako da pride s temi vred približno 50 % več rešitev. Po načinu sedanjega reše-

vanja je pričakovati, da bodo v najugodnejšem primeru prijave po večini rešene do konca tega leta in da bodo do tedaj imeli že skoraj vsi prisojene podpore in delno zaščito oziroma bodo končnoveljavno odklonjeni. Ko bo to končano, se bo mogla sestaviti definitivna statistika vseh zaščitenih oseb, ugotoviti višina dajatev ter bo tedaj tudi možno računati s kakim povišanjem podpor.

Vojni okruzi so bili slabo preskrbljeni s tiskovinami, ki so predpisane za preglede, in jih kljub številnim urgencam in intervencijam oblastnega odbora več mesecev sploh niso dobili. Oblastni odbor in tudi sreski odbori v Mariboru, Celju ter v Ljubljani so bili primorani založiti tiskovine in jih dati vojnim okrogom na razpolago. Na pobudo oblastnega odbora so bili ponekod uvedeni pregledi dvakrat tedensko ter je bilo na preglede poklicanih več oseb naenkrat. Potrebne so bile tudi intervencije glede ocenjevanja in dodelitve drugih zdravnikov, nekdanjih borcev, v komisije. Pri nekaterih vojnih okrogih se je nabralo veliko število spisov za preglede invalidov, zato niso mogli vsi prizadeti priti na vrsto v času, kot so pričakovali. Vojni okruzi so bili znatno obremenjeni tudi s pregledi invalidov, ki jim je bila zaščita že priznana, pa so jim šli po novem pravilniku o ocenjevanju poškodbe višji odstotki.

Da bi se postopek skrajšal na čim krajšo dobo, so bila sodišča zaprosena, da so odpošiljala odločbe, na katere so prizadeti izjavili, da se ne bodo pritožili višjemu invalidskemu sodišču pred potekom pritožbenega roka. Isto se je poskušalo doseči pri vojnih okrogih, do povoljnega rezultata pa nismo prišli.

Večji zastoj je nastal v začetku pri višjem invalidskem sodišču, kar je popolnoma razumljivo. K njemu so dotekali spisi iz vse države in, ker so se ponekod lotili dela pri prevajanju z vso vnašo, posebno v Srbiji, je bil dotok rešitev prav velik. Zato je bilo pri višjem invalidskem sodišču postopoma ustanovljenih več novih oddelkov. Reševanje spisov iz naše banovine pri višjem invalidskem sodišču je bilo poverjeno dvema sodnikoma Slovincema in dodeljeni sta bili tudi dve pomožni moči. Dočim je prej običajno trajalo 10 mesecev, da je bila prvoinstančna rešitev od višjega invalidskega sodišča potrjena, se je ta doba skrajšala na tri do štiri mesce. Dobijo pa se še kljub temu primeri, da čakajo naši člani že pol leta ali celo več na rešitve višjega invalidskega sodišča.

Vpisovanje drugoinstančnih odločb o prisojeni invalidnini v kontrolnike pri ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje je bilo prve čase zelo počasno in so tudi tam spisi zaležali po več mescev. Na mnogoštevilne pritožbe organizacije je potem gospod minister za socialno politiko odredil potrebne mere za hitrejše poslovanje pri vseh invalidskih instancah in da morajo biti s posli v tekočem.

Zastoj v izplačevanju rednih invalidnin je bil samo v mesecu januarju 1940, drugače je bilo za te svrhe dovolj kredita in sredstev na razpolago. Finančna direkcija je skrbelo za to, da so bili krediti, potrebni za izplačila invalidnim, vedno pravočasno otvorjeni, in je na njeno pobudo tudi oblastni odbor v nekaj primerih za to interveniral. Izposlovanje kreditov za izplačilo invalidnin iz že preteklih proračunskih let pa je povsem drugačna zadeva. Te dajatve se izplačujejo iz rezervnih kreditov in sme finančna direkcija izplačati stare obveznosti šele potem, ko dobi za to izrecno dovoljenje. Še prej pa mora finančna direkcija od prizadetih prejemnikov pobrati pobotnice in pošiljati te v večjih partijah pristojnemu ministrstvu. Zato poteče za izplačilo starih invalidnin precej časa. Dospete drugoinstančne rešitve in iz njih izvirajoče dajatve izplača finančna direkcija prizadetim v najkrajšem času. Pri njej smo našli vedno dobro voljo in razumevanje.

Takoj po uveljavljanju uredbe je oblastni odbor imel interes na tem, da se pri banski upravi čimprej ustanovi invalidski odsek, ki bo opravljal naloge, naložene mu s § 85. uredbe. Do ustanovitve invalidskega odseka je prišlo šele na jesen 1940. V odseku je našel oblastni odbor vedno vso podporo in razumevanje. Vajnejši predlogi so vedno stavljeni sporazumno z invalidskim odsekom. Odseku so bili stavljeni nekateri predlogi v pogledu zaposlitve oseb, zaščitenih z uredbo, glede sodišč, vojnih okrogov, itd.

Izšli so vsi v uredbi predvideni pravilniki razen pravilnika o podelitvi lešsa iz državnih gozdov in pravilnika o posojilih. Vložene so bile sicer številne prošnje za brezplačno podelitev lešsa iz državnih gozdov, toda vse te prošnje so še nerešene. Za posojila je bila dana iz sredstev narodna invalidskega fonda subvencija.

Po uredbi imajo vojni invalidi in del ostalih zaščitenih oseb (vdove, družine invalidov, starši in bratje ter sestre) pravico do brezplačnega zdravljenja. Zdravljenje se vrši v bolnicah, sanatorijih itd., dovoljeno pa je, zdraviti se tudi doma, toda to samo pod določenimi pogoji. Postopek, kako se pride do zdravljenja v bolnicah, je predpisan v pravilniku o dajanju zdravil. Bolnik se prijavi pri najbližjem državnem ali banovinskem zdravniku z nakaznico pristojnega odbora in zdravnik potem pošlje bolnika v bolnico, kjer ima pravico do brezplačnega zdravljenja v primerih, ki so navedeni v pravilniku. Postopek za zdravljenje doma je tudi določen, ni pa še ustaljen. Po pravilniku se morejo zdraviti doma samo invalidi, druge zaščitenе osebe ne. Dovoljenje za zdravljenje doma izdajajo samo sreski sanitetni referenti in ti receptirajo potem v danem primeru zdravila. Zdravila, ki jih bolnik rabi, pa mora sam plačati in more po končanem zdravljenju zaprositi za povračilo stroškov narodni invalidski fond. Če je potreben obisk zdravnika na domu, mora bolnik stroške prevoza zdravnika plačati. Ker vsi ne zmorejo teh izdatkov, so marsikateri težki bolniki primorani na dolgo pot iz svojega bivališča k sreskemu sanitetnemu referentu. Ta pot se mora ponavljati, dokler ni zdravljenje končano, če je bolnik za taka pota sploh sposoben. Če je pa bolnik navezan na posteljo in do 30 km oddaljen od sreskega san. referenta, sploh ne pride do brezplačnega zdravniškega pregleda. Če zmore stroške, potem je primoran klicati privatnega zdravnika.

OBČNI ZBOR

oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov bo v nedeljo, dne 4. maja 1941, ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani Delavske zbornice v Ljubljani na Miklošičevi cesti.

Dnevni red:

1. Otvoritev in konstituiranje (§ 40. pravil).
2. Poročilo uprave in nadzorstva.
3. Razrešnica.
4. Volitev upravnega in nadzornega odbora in članov za širši središčni odbor, delegatov za kongres ter njih namestnikov (§ 41., točka 2. in 3. pravil).
5. »Vojni invalid«.
6. Proračun za leto 1941.
7. Predlogi, prošnje in pritožbe.

Dne 3. maja 1941 se bo vršil ob 15. uri v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti delegatska anketa.

Udeležba na občnem zboru in na anketi je za vse delegate sreskih in krajevnih odborov obvezna. Delegati naj zato odpotujejo z doma tako pravočasno, da se bodo mogli udeležiti ankete. Vsi odbori morajo najkasneje do 15. aprila 1941 javiti imena, priimke in poklice ter odhodno postajo, da bo

mogel O. O. zaprositi za brezplačno vožnjo delegatov. Poleg tega pa je treba navesti, za katere delegate naj se preskrbi prenočišče.

Vsak delegat mora prinesiti s seboj pooblastilo pristojnega sreskega odbora, torej morajo tudi delegati krajevnih odborov imeti pooblastila pristojnih sreskih odborov. Na vsakem pooblastilu mora biti odtisnjena prezentacijska štampiljka sreskega odbora, navedena številka vložnega zapisnika, okrogli žig, podpisano mora biti od predsednika in tajnika sreskega odbora. V pooblastilu mora mora biti navedeno, da je bil navedeni izvoljen za delegata.

Oblastni odbor bo zaprosil za brezplačno vožnjo za vse delegate in za popust na železnicah za vse članstvo, ki se bo udeležilo obč. zbora. O tem bodo odbori še obveščeni.

Pismene predloge, prošnje in pritožbe za občni zbor je poslati do 27. aprila 1941.

Sreski in krajevni odbori morajo najkasneje do 15. aprila 1941 poslati overjene prepise zapisnikov svojih občnih zborov, kolikor tega morebiti že niso storili.

Oblastni odbor.

Doma se morejo torej zdraviti samo lažje bolezniki. Tudi to ni mogoče, da bi n. pr. banovinski zdravnik, ki je po uredbi tudi dolžan pregledovati zaščitene osebe, zdravil invalida na domu, ko je državni zdravnik tako zdravljenje dovolil, da bi bila s tem prihranjena pogosta pot k državnemu zdravniku. Mnogokrat stroški za izdano zdravila ne dosegajo visokih vsot, zato marsikateri ob številnih formalnostih, ki jih mora izpolniti, in zaradi številnih prilog, ki ji mora priložiti prošnji, ne zaprosi za povračilo stroškov. Po vsem tem nimajo zaščitene osebe od ugodnosti brezplačnega zdravljenja mnogo koristi. Vprašanje zdravljenja doma in povračilo teh stroškov se bo moralo postaviti na zadovoljivejšo osnovo. Oblastni odbor je o tem poročal kr. banski upravi in banska uprava ministrstvu za socialno politiko, pa je bilo rešeno, da se po dosedanjih izkušnjah in z ozirom na sedanje zakonske predpise ne morejo splošni pogoji generalizirati, ker bi to povečalo materialne izdatke v izredno visokem obsegu, ki bi jih narodni invalidski fond ne mogel prenesti. Spričo takega stanja je oblastni odbor pokrenil akcijo samopomoči v tej zadevi in to s tem, da se ustanovijo zdravstvene zadruge. O teh je bilo govora že v številnih člankih našega glasila in večina članstva se je izjavila na občinih zborih zanje.

ZAPOSLOVANJE

Niti javna oblastva niti privatna podjetja ne upoštevajo dovolj predpisov o prednostnih pravicah vojnih žrtev pri sprejemanju v službe. Nadzorstvo nad tem je nemogoče, ker javna oblastva ne razpisujejo vseh služb, od privatnih podjetij pa ni bilo mogoče dobivati potrebnih podatkov. Zato invalidi prosijo dostikrat za službe nevede, ali so mesta na razpolago ali ne. Oblasti in podjetja jih odklanjajo z navedbami, da nimajo prostih mest, ali pa jih ne sprejmejo zato, ker so invalidi. Posamezni člani se obračajo na oblastni odbor za posredovanje. Gre za postavitev, premestitev, napredovanja, sprejem otrok v službe, učenje in intervencije proti odpustitvam. Oblastni odbor se je obračal na službodajalce in zahteval posredovanje invalidskih oblasti. To posredovanje še ni dovolj učinkovito. Treba bi bilo delodajalcem naložiti dolžnost zaposlitve in postopati odločnejše ter poseči po potrebnih sankcijah, predvidenih v uredbi. Izposlovati je treba, da bodo predvsem vse državna in javna oblastva razpisovala vse službe in o tem pravočasno obveščala pristojno invalidsko udruženje. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje bo moralo poskrbeti za strožje odredbe za izvrševanje uredbe v tem oziru.

VOZNE OLAJŠAVE PO DRŽ. ŽELEZNICAH IN LADJAH

Dokler ni izšel pravilnik o voznih olajšavah, ki ga je uredba predvidevala, so bile teh ugodnosti deležne upravičene osebe še po predpisih starega pravilnika. Po tem ugodnost ni bila priznana svojcem invalidov, vdovam in staršem. Pa kljub temu, da je uredba predvidevala že ugodnosti za svojce invalidov, vdove in njihove otroke in starše, je vendar bilo nejasno, če imajo pravico do ugodnosti tudi svojci nesiromašnih invalidov in vdov in delno zaščitene osebe in invalidov izpod 50 %. V tej stvari so intervenirali nekateri sreski odbori neposredno pri direkciji drž. železnic, točna navodila so hotela imeti tudi sreska načelstva za izstavljanje legitimacij in tudi oblastni odbor ni držal križem rok. Pismeno je obrazložil železniški direktor svoje stališče v tem pogledu, ki je bilo nato osvojeno in kasneje tudi potrjeno s tolmačenjem središčne uprave borze dela. Kdo more biti vse deležen ugodnosti polovične vožnje, je bilo v našem glasilu že objavljeno. Oblastni odbor je pokrenil tudi vprašanje polovične vožnje na poštah avtobusih, ker to posebno zanima naše Prekmurce. Ker tukajšnja poštna direkcija v tej zadevi ni pristojna, je bil z njene strani na predlog oblastnega odbora stavljen ministrstvu pošte in telegrafa predlog za spremembo pravilnika o poštah avtobusih. Naprošen je bil tudi središčni odbor za intervencijo, da se ta zadeva, ki je v interesu

vojnih žrtev v vsej državi, čimprej reši v smislu določbe uredbe. Do danes še ni rešeno. Na avtobusnih progah, ki jih imajo samoupravne oblasti, je dovoljena enaka ugodnost vsem vojnim žrtvam na progah mestnega podjetja v Mariboru, dočim je avtobusno podjetje Celje, za katerega koncesijo ima mestna občina celjska, priznalo ugodnost samo invalidom, češ da pri sedanjih razmerah tega ne more dovoliti tudi ostalim zaščitnim osebam, kar pa ni v skladu z uredbo.

KOPALIŠKO ZDRAVLJENJE

Za kopališko zdravljenje invalidov je bilo za leto 1939. iz sredstev narodnega invalidskega fonda odobren kredit 80.000 Din. Poleg tega pa je bilo banski upravi dovoljeno, da sme porabiti v to svrhu tudi iz leta 1938. preostali kredit 20.000 Din. Iz zneska 100.000 Din je bilo v letu 1939. 174 invalidov deležnih kopališkega zdravljenja. Za leto 1940. je bil od NIF-a najprvo odobren samo kredit 40.000 Din, na ponovne intervencije banske uprave in oblastnega odbora pa je bil kredit s trikratnimi naknadnimi odobritvami povešan na 130.000 Din. V obeh letih so bili krediti v celoti porabljeni, največ za zdravljenje v Dol. Toplicah, na prošnje pa je bilo nekaterim dovoljeno zdravljenje tudi v Rogaški Slatini, Slatini Radencih in Dobrni. Za zdravljenje na morju se doslej krediti niso črpali, ker na našem Primorju še ni invalidskih domov in zaradi velikih stroškov za oskrbo v privatnih kopališčih in z ozirom na nizko podporo, ki se daje, ni bilo prosilcev. Upajmo pa, da bo narodnemu invalidskemu fondu uspelo, da bo letos že omogočeno vojnim žrtvam poslužiti se tudi kopališč ob morju. Za leto 1941. se je predlagalo, da se od kreditov, ki bodo določeni za zdravljenje, oddvojijo primerne zneski za zdravljenje v drugih kopališčih, da se omogočijo poleg reumatizma zdraviti tudi srčne bolezni, bolezni ledvic, jeter in drugih notranjih organov. Invalidski dom v Dol. Toplicah je nujno potreben povečanja, da se s tem poveča kapaciteta vsaj na 300 invalidov letno. Sedaj se jih more zdraviti naenkrat samo 40 in, če računamo, da traja sezija samo dva mesca, jih more priti na vrsto komaj 160. Konstatirati moramo tudi, da so bile druge banovine deležne znatno večjih kreditov za kopališko zdravljenje in to nekatere v sorazmerju s številom invalidov v naši banovini do osemkrat večjih kreditov. Pričakujemo, da se bo v bodoče pri podeljevanju kreditov pravičnejše postopalo in da bo naša banovina prejela najmanj eno desetino tega, kar se bo v vsej državi porabilo za kopališko zdravljenje. Če pogledamo statistike središčnega odbora, je v Sloveniji 14 % vseh vojnih žrtev in bi morali prav za prav s tem odstotkom participirati pri vseh kreditih. Ne zavidamo tovarišem iz drugih krajev, da so deležni večjih ugodnosti, vendar ne želimo biti zapostavljeni, saj so pri nas enake potrebe kot drugod.

PODPORE IZ SUBVENCIJ UPRAVE NARODNEGA INVALIDSKEGA FONDA

Uredba predvideva v § 91., da se porabljajo dohodki iz narodnega invalidskega fonda med drugim tudi za podpiranje vojnih žrtev z enkratnimi podporami. Dočim so pred to uredbo le redki prosilci bili deležni enkratnih podpor iz sredstev narodnega invalidskega fonda in so se te v pretežni večini delile mimo in brez vednosti organizacije po političnih vidikih, je sedanja uprava narodnega invalidskega fonda uvidela, da so le organizacije najboljše poznavalke razmer med vojnimi žrtvami in da morejo le one najboljše presoditi, kdo je potreben podpore. V sedanji poslovni dobi je oblastni odbor prejel po središčnem odboru iz subvencij, ki jih je prejel od uprave narodnega invalidskega fonda za enkratne podpore vojnim žrtvam, sledeče zneske:

	Din
I. subvencija v nov. 1939	37.000
II. " 21. febr. 1940	37.000
III. " 13. junija 1940	47.000
IV. " 4. dec. 1940.	57.750
V. " 11. marca 1941	115.500
Skupaj	294.250

Iz vseh teh štirih subvencij je oblastni odbor dodelil posameznim odborom sorazmerno številu njihovih članov deleže tako, da so bili vsi odbori enakomerno deležni pri teh subvencijah in da ne bi mogli člani nekaterih odborov dobiti višje in večkratne podpore kot pa člani manjših odborov. Pri tem načinu je tudi izključeno, da bi bili morebiti člani iz mest boljše tretirani kot člani iz dežele. Prve tri subvencije so bile že v celoti izčrpane, četrta subvencija pa bo morala biti porazdeljena do konca marca t. l. Doslej je bilo razdeljenih iz vseh štirih subvencij 1209 podpor v skupnem znesku Din 162.900.—. Povprečna podpora je torej znašala Din 136.—. Podeljevale pa so se podpore začetkoma od najmanj 50 do 300 Din, zadnje čase pa se je minimalna podpora povečala na Din 100.—.

Deleži iz V. subvencije so tudi že določeni in se ponekod podpore iz teh že črpajo.

Način razdeljevanja podpor in kako morajo biti prošnje opremljene, je predpisan s splošnimi pogoji za dajanje podpor, ki jih je izdala uprava narodnega invalidskega fonda. S temi pogoji je predpisanih več formalnosti, kot pa so bili odbori prej navajeni, zato je bilo prve čase precej kritike. Ščasoma pa so se tako člani kakor tudi odbori navadili na nov način podeljevanja podpor. Seveda so se prve trdote ublažile in je s sedanjim načinom članstvu prihranjena marsikatera pot, je pa gotovo, da se brez vsake žrtve ničesar ne dobi. Oblastni odbor pazi pri tem, da so prošnje po predpisih izpolnjene in da se subvencije redno in ob času obračunavajo, da tako ni nikdar zadržka za dodelitev nove subvencije s strani uprave narodnega invalidskega fonda in da se obračuni s strani glavne kontrole brez vsega odobrijo.

PODPORE ZA POPLAVLJENCE

Poleg gornjih subvencij so bili člani deležni tudi izredne subvencije uprave narodnega invalidskega fonda 1 milijona, ki jo je dala v letu 1940. središčnemu odboru za vojne žrtve, ki so utrpeli škodo zaradi poplav v l. 1939. Na našo banovino je odpadel delež Din 40.000.—. Iz tega deleža je oblastni odbor podelil prosilcem, ki jih je bilo največ iz krškega, nato iz ptujškega, novomeškega in lendavskega sreza, podpore po predlogih njihovih odborov. V drugih okrajih v letu 1939. ni bilo večje škode po poplavah. Oškodovanci so pri nas dobili približno 12 % škode, ocenjene po pristojnih občinah. Seveda so na to pobudo bile vložene tudi prošnje oškodovancev po poplavah in drugih elementarnih nesrečah v letu 1940. Na tozadevni predlog, da bi se tudi za poplavlence iz leta 1940. namenil primeren kredit, še ni odziva.

PLUGI

Na svoječasen sklep uprave narodnega invalidskega fonda, da se nakupijo plugi in izročijo središčnemu odboru v razdelitev, je bilo pri nas vložnih nad 200 prošenj. Po količini plugov, ki bi jih bilo mogoče dobiti za to določeni kredit, smo računali, da dobimo primerno število plugov. Skrb, kako razdeliti te pluge, je odpadla, ker je uprava narodnega invalidskega fonda svojega prvotnega sklepa o nakupu plugov ni realizirala. S tem se seveda ne moremo strinjati, ker se je za dobavo plugov pokazala velika potreba in je bilo pri zbiranju tozadevnih prošenj in drugih dokumentov mnogo potov in stroškov in ne gre, da bi bilo vse to delo zastoj.

OBLEKE

Iz subvencij narodnega invalidskega fonda Din 30.000.— je središčni odbor nabavil obleke za vojne invalide. Od teh je oblastni odbor dobil pet kosov, ter so se razdelile najpotrebnejšim prosilcem.

POSOJILA

Uredba predvideva, da more uprava narodnega invalidskega fonda dajati osebam, zaščitnim s to uredbo tudi posojila. Invalid ali vdova naj bi dobila posojilo proti zastavi invalidnine, kadar bi ga zaprosila. Uprava narodne-

ga invalidskega fonda je skušala dobiti za to denarna sredstva od Narodne banke in drž. hipotekarne banke; to ji ni uspelo, ker se najbrž ni mogla vezati na obrestno mero, zaradi katere bi ne mogla dajati cenenih posojil, sam fond pa še nima toliko rezerv, da bi se mogle večje milijonske vsote porabiti za posojila, ko so dohodki fonda namenjeni še za druge namene, ki obsegajo splošno vse vojne žrtve in širši krog interesentov. Zaradi tega pravilnik o izdajanju posojil še ni izšel. Krog interesentov za posojila proti zastavi invalidnine je velik ter so se stalno vlagale prošnje, da bi si s prosilci s posojilom gospodarsko opomogli, dozidali hiše, dokupili živino, poljsko orodje itd. Da se vsaj delno zadosti številnim prosilcem, je uprava narodnega invalidskega fonda zaenkrat podelila središčnemu odboru subvencijo dveh milijonov dinarjev za dajanje posojil. Oblastni odbor je stal na stališču, da morajo ta posojila dajati že obstoječe invalidske zadruge in da dobi naša banovina iz te subvencije primeren delež. Pri tem ni uspel, ker je središčni odbor drugega naziranja o načinu kreditiranja. Oblastni odbor je bil prisiljen začasno pristati na to, da posojila deli središčni odbor iz zneska 2.000.000 Din s pridržkom, da se od podeljene subvencije rezervira za posojila v Sloveniji 200.000 Din. Iz naših krajev je bilo vložnih 142 prošenj za posojilo v skupnem znesku 487.000 Din. Za nam obljubljeni delež je bilo odposlanih središčnemu odboru 60 prošenj v znesku 210.000 Din, ostalih 82 prošenj pa čaka. Če moremo sigurno računati z zasiguranim deležem 200.000 Din, bo na račun teh posojil, kadar se bodo pridržavali mesečni obroki na ta dana posojila, vrnjenih mesečno približno 7000 Din in le za tolikšen znesek bo mogoče dati novih posojil. Zato je vprašanje, kdaj bodo ostali prosilci prišli na vrsto, če ne bo uprava narodnega invalidskega fonda dala novih sredstev na razpolago. Po naši cenitvi bi za Slovenijo zadostovali okrogli trije milijoni, pa bi se moglo dajati posojila proti zastavi invalidnine. V stvari bo treba kaj temeljitejšega podvzeti. Invalidi in ostale vojne žrtve ne prosijo posojil za kakšne potrošne stvari, marveč samo zato, da se gospodarsko opomorejo in zboljšajo svoj položaj, ter jih je v tem stremljenju na vsak način podpreti.

Od doslej središčnemu odboru poslanih prošenj sta bili v dveh mescih rešeni šele dve.

TRAFIKE

Predlagali smo, kako se morajo določbe uredbe o invalidih in ostalih vojnih žrtvah spremeniti, da bodo omejene po večini samo na vojne žrtve. Prvenstvo sedaj ne pride dosti v poštev, ker trafike dobe lahko invalidi ali neinvalidi. Vojne žrtve dobijo samo slabo stoječe trafike, dočim so boljše v rokah nezaščitene osebe. Odvzem trafik iz rok nezaščitene osebe v korist vojnih žrtev je skoraj nemogoč. Na prošnje posameznih naših članov je oblastni odbor posredoval v dosti primerih za ukinitve trafik nezaščitene osebe, ki po nepotrebnem ubijajo existenco prizadetih vojnih žrtev trafikantov. Pred ustanovitvijo takih novih trafik je oblastnemu odboru v nekaj primerih uspelo, starih obstoječih trafik nezaščitene osebe pa ni bilo mogoče ukiniti ali prenesti na vojne žrtve. Finančne oblasti so poprej podeljevale trafike po predhodnem zaslišanju udruženja vojnih invalidov, ki je laže obveščalo in ščitilo vojne žrtve. Odkar pa je v veljavi nov pravilnik o prodaji tobaknih izdelkov, se to več ne vrši. Ta pravilnik skoraj popolnoma prezira prvenstvene pravice vojnih žrtev in nima nobenih predpisov za obveščanje Udruženja vojnih invalidov, zato je podeljevanje popolnoma neomejeno.

Poprej je bilo vprašanje trafik v dravski banovini pod kompetenco Monopolskega nadzorništvu v Zagrebu, sedaj po ustanovitvi samostojne banovine Hrvatske pa je prešlo v delokrog Tobačne tovarne v Ljubljani, ki je kljub pomankljivim predpisom pokazala več uvidevnosti v podeljevanju trafik.

ŠTIPENDIJE

Za dijake vojnih žrtev, ki se šolajo v krajih izven bivališča svojih staršev, so bile izposlované stalne štípendije in to petim dijakom in dijakinjam. Štípendija znaša za mesta, kjer je sedež banovine 400 Din, v ostalih mestih pa 300 Din na mesec. Štípendije se dajejo samo za študij na srednjih šolah in dijakom revnih staršev, ki izdelujejo s prav dobrim uspehom. Seveda je števílo štípendij omejeno, zaenkrat jih je samo pet; prizadevali smo se doseči za našo banovino vsaj 10 štípendij. Štípendije daje središčni odbor iz svojih sredstev in so v nadomestilo za bivši internat v invalidskem domu v Beogradu.

SPREMEMBE UREDBE

Uredba, čeprav je dobra in v glavnem zadovoljuje članstvo, ima še nekaj pomanjkljivosti in več stilističnih nejasnosti. Oblastni odbor je zbral vse potrebne podatke za izpopolnitev uredbe, upoštevajoč predloge sreskih in krajevnih odborov. Predložil je ves zbran material v obliki konkretnih predlogov za izpopolnitev uredbe središčnemu odboru in ministrstvu za socialno politiko. Predlogi soglašajo s stališčem in z zahtevami središčnega odbora.

Za končno redakcijo predlogov za izpopolnitev uredbe je sestavil g. minister za socialno politiko in narodno zdravje komisijo, v kateri je zastopan tudi naš oblastni odbor. Komisija je glavno delo že izvršila in pričakovali smo, da bodo spremembe s 1. aprilom t. l. že uzakonjene. Rešitev tega se je pa zavlekla iz nam neznanih razlogov. Prizadevanja v tej smeri ne smemo zmanjšati, ker je upravičenost za to tako utemeljena, da moramo uspeti.

V glavnem obsegajo predlogi spremembo §§ 119. in 118., razširjenje zastopstva udruženje v upravi narodnega invalidskega fonda, imovine narodnega invalidskega fonda, podaljšanje roka za prijave, razne stilistične nejasnosti in vprašanje udruženja.

USTROJ ORGANIZACIJE

Ustroj udruženja v naši banovini temelji na pravilih, ki so bila sprejeta na izredni plenarni seji 22. decembra 1938 in potrjena od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje 27./4. 1939. Po teh pravilih bi mogli obstajati samo sreski odbori.

V naši banovini je 22 okrajnih in 25 krajevnih odborov. Krajevni odbori so v pretežni večini na sedežih okrajnih sodišč. Od zadnjega občnega zbora sta likvidirala krajevna odbora v Marenbergu in Vel. Polani. Članstvo je pristopilo k pristojnim okrajnim odborom. Naročena je tudi likvidacija krajevnega odbora v Žireh.

V gornjegrajskem in laškem srezu ni odbora na sedežu okrajnega načelstva, posle teh opravljata okrajna odbora v Celju in Šoštanj v polno zadovoljstvo prizadetih, kar je sklepati iz tega, da doslej še ni bila dana pobuda za ustanovitev okrajnega odbora. Pač pa je bila sporočena želja nekaterih invalidov iz gornjegrajskega sreza, da se tam ustanovi okrajni odbor. Priprave so v teku in se bo postopalo po želji članstva, to je, ako hočejo ostati še nadalje včlanjeni v Celju in Šoštanj, ali upajo, da bodo s svojim odborom želi večje uspehe kot pa sedaj.

Do leta 1940. so bili člani včlanjeni pri katerem koli odboru. Delokrogí posameznih odborov so se zato križali. Razumljivo je, da je bilo pri takem poseganju v druge okoliše delo oteženo tako nižjim odborom samim, pa tudi obl. odboru. Nova uredba nalaga odborom razne važne funkcije, predvsem podajanje načelnih izjav v pogledu potreb in želj invalidov, vodstvo statistike za svoj okoliš itd. Vse to je nujno zahtevalo, da se mora odborom točno razmejiti njihov okoliš. O. O. je uvidel, da druge razmejitve ne more in ne sme dopustiti kot takšno, ki se bo popolnoma skladala s politično razmejitvijo naše banovine. Ker pa ta ponekod le ne ustreza krajevnim razmeram, je moral O. O. od tega načela ponekod popustiti. Dočim je večina odborov sprejela razmejitve brez vsega na znanje, so se pojavile

težkoče v spodnjem Posavju in v ptujskem okraju. Tu je potem odločila volja članstva, ko so bili sklicani sestanki glede pripadnosti nekaterih občin bodisi k ptujskemu ali ormoškemu odboru, občine Škocjan ali k Mokronogu ali h Krškemu, občini Senovo in Rajhenburg pa med krajevnim odborom Sevnico in okrajnim odborom Krškega. Sedaj gre še samo za malenkostno spremembo v krškem okraju za spodnji del občine Škocjana, ki naj bi se dodelila krškemu odboru.

Potrebno je, da ima član lažji in večkratni stik z organizacijo in da mu je ta omogočena s tem, da ima organizacija čim več in bolj pogosto posejane postojanke, vendar pa je treba pri tem računati, da tak velik aparat zahteva tudi velike stroške in mnogo sposobnih ter delovoljnih ljudi. Teh pa ni povsod na razpolago. Pri tako velikem aparatu pa je oteženo delo osrednjemu, to je oblastnemu odboru, ker mora dajati navodila, pojasnila itd., polagati obračune znatno večjemu števílu edinic. Taki mali drobci tudi nimajo finančnih zmožnosti za uspešno delo. Čim večja edinica, tem večje dohodke ima in je finančno močnejša. Na občnih zbórih se vedno sliši, da ostane v upravi stari odbor, ker je v posle že dobro uveden, to je dokaz, da članstvo samo ne želi prevelikih sprememb med svojimi funkcijami. Danes, ko je članarina obvezna, dobivajo manjši odbori kljub temu neznatne zneske na članarini. Če pa upoštevamo članarino enega okraja, bi dobil okrajni odbor že toliko na obvezni članarini, da bi lahko stalnega tajnika primerno honoriral in ga s tem vezal na to, da bi imel določene dni v tednu redne poslovne ure. Kar je mogoče v večji edinici, je to danes pri velikem števílu krajevnih odborov nemogoče. Zato bi bilo najbolje, da se postopoma opustijo krajevni odbori in ustvarijo močni sreski odbori, ki bodo imeli tudi solidno in zadostno finančno podlago. Tudi oblastnemu odboru bo s tem mnogo dela prihranjenega, ker bo imel tako mesto 47 samo 25 nižjih edinic s kolikor toliko stalnimi honoriranimi tajniki okrajnih odborov. Če bodo ti plačani, se bo moglo od njih tudi več zahtevati in bo poslovanje točnejše. Funkcije dosedanjih krajevnih odborov bi prevzeli poverjeniki, ki bi ravno tako kot doslej odbori dajali članom nasvete, sprejemali njih prošnje in pobirali članarino za okrajne odbore. Saj se morejo danes skoraj vse invalidske zadeve opraviti samo pri sodišču in pri okrajnem načelstvu, zato ne bodo člani na slabšem, če bi obstajali samo okrajni odbori na sedežih okrajnih načelstev.

ČLANSTVO

Članstvo pri organizaciji je od veljavnosti sedanje uredbe dalje za vse zaščitene obvezno. Po zaščiti, ki je posameznim priznana, delimo člane v polno zaščitene, to je take, ki dobivajo odškodnine v denarju in vso ostalo zaščito, in delno zaščitene, ki so brez denarne odškodnine (invalidnine). Eni kot drugi pa so v organizaciji polnopravni člani z vsemi pravicami in se med njimi glede dolžnosti in pravic ne dela nobenih razlik. Vsak član mora imeti po predpisu uredbe člansko knjižico. Ker se je vse dotlej, dokler ni izšel pravilnik o vozni olajšavah, računalo s tem, da bo članska knjižica služila obenem kot legitimacija za vozne olajšave, se je potem, ko je pošla zaloga obrazcev, prenehalo z izdajanjem članskih knjižic. Za nadaljnji odlog izdaje članskih knjižic pa je bil razlog v tem, ker se je mislilo, da bo predpisan nov obrazec in se bo to najbrž še zgodilo. Vendar pa se ni moglo pustiti članov brez članskih knjižic, ker bi bili sicer prikrajšani pri izkoriščanju nekaterih ugodnosti, ki jih je organizacija izposlovala, kot n. pr. vozne olajšave na električni cestni železnici in na avtobusih, ki so v državi ali samoupravni eksploataciji. Sedaj se članske knjižice postopoma izdajajo, toda samo takim, ki so že prejeli končno veljavne rešitve višjega invalidskega sodišča. Po določbah § 113. uredbe se bodo morale odvzeti članske knjižice vsem osebam, ki so bile v svojih zahtevah že končno veljavno zavrjene.

Stalež: 1. I. 1940 je bilo polno zaščiteneh 5607, neprevedenih 6549, skupaj 12.156; 1. III. 1941 je bilo polno zaščiteneh 8788, neprevedenih 2939, skupaj 11.727; torej polno zaščiteneh 3181 več, neprevedenih 3610 manj, manj 429.

Napram 1. I. 1940 je torej števílo članov v celokupnem padlo za 429. Povečalo se je števílo prevedenih za 3181 primerov, ki so pa v števílu izpadlih članov 3610. Od odpadlih 429 pa bo večina takih, ki jim je bila zaščita končno veljavno zavrjena, ker niso imeli interesa več biti člani. Poleg teh 429 pa je odpadlo še 251 članov, ki so umrli. Stalež članstva pa se bo povečal še za najmanj 3000 oseb, ki bodo še dobile pozitivne rešitve. To bodo predvsem stari, ki so imeli poleg padlega sina še kakšnega sina in ki doslej zaradi te okolnosti niso imeli pravice do podpore in zato tudi niso bili včlanjeni. Tako bo pri nas v Sloveniji naraslo števílo zaščiteneh oseb na skoraj 12.000. Seveda se bo ta števílka v progresiji zmanjševala iz leta v leto, ker je računati z dejstvom, da imamo danes najmlajše invalide stare 42 let, najstarejše pa že preko 70 in da večina staršev presega starost 70 let in sega do 90 let.

ČLANARINA

Od veljavnosti uredbe dalje se članarina v višini od celokupnih mesečnih prejemkov, ki jo posamezne zaščitene osebe prejemajo, pridržuje pri finančni direkciji. Delno zaščiteni, to so oni, ki jim je priznana vsa ostala zaščita brez invalidnine, pa so dolžni plačevati članarino kot doslej neposredno pri svojem odboru. S tem načinom pobiranja članarine je zasiguran organizaciji stalen in reden dotok finančnih sredstev. Odbori morejo zato sigurneje računati z dohodki in temu primerno gospodariti. V času od 1. aprila 1939 do 31. decembra 1940 je bilo na ime članarine pridržanih 352.708 Din, kar znači, da je bilo v tem času izplačanih na invalidninah v Sloveniji preko 35 milijonov dinarjev. Od pridržane članarine je v smislu sklepa kongresa iz leta 1939. in sklepa občnega zbora oblastnega odbora tudi iz leta 1939. dobil središčni odbor 10 %, to je 35.270,20 Din, oblastni odbor 30 %, t. j. Din 105.812,55, na sreske in krajevne odbore pa je odpadlo 211.525 dinarjev 58 par. Na račun tega zneska so odbori prejeli doslej 192.171,49 Din. Ostanek 19.454,09 Din se bo še razdelil na odbore. Članarina do 30. junija 1940 se je že končno veljavno obračunala, na račun pripadajočih deležev na članarino od 1. julija 1940 dalje pa izplačuje oblastni odbor predjume v višini deleža po obračunu z dne 30. junija 1940. Seveda se morejo ti predjumi nakazovati šele potem, ko prejme oblastni odbor 90 % delež od članarine, ki jo je fin. direkcija poslala v Beograd, od središčnega odbora. Od časa, ko fin. direkcija obračuna članarino s središčnim odborom, pa do časa, ko dobi oblastni odbor denar nakazan od središčnega odbora, traja običajno po dva mesca. Da bi se ta rok skrajšal, je oblastni odbor predlagal središčnemu odboru, da bi pooblastil fin. direkcijo, da bi ona od pobrane članarine neposredno nakazala središčnemu odboru 10 %, 90 % pa neposredno oblastnemu odboru. Predlog ni bil osvojen, češ da bi bil tak postopek proti določbam uredbe, ki pravi, da se mora pobrana članarina izročiti središčnemu odboru. Pri tej težnji je oblastni odbor vodila želja, da bi sreskim in krajevnim odborom stalno in v čim krajših rokih pošiljal pripadajočo članarino, ker ve, da neprevedeno članstvo neredno plačuje članarino z izgovorom, da jim bo itak odtegnjena ob prevedbi, in so zato marsikje bili odbori brez potrebnih sredstev. Dobro je bilo, da so bili nekateri odbori finančno dobro preskrbljeni še iz prejšnjih let in jih zato začasni izpadek članarine ni spravil v zadrego. Obračunavanje članarine je zvezano s trupalnimi in zamudnim delom, ker je treba računati z dejstvom, da je članarina, ki se posameznikom odteguje, zabeležena sedaj na 8788 kartonih in da je tehnično nemogoče, da bi se članarina končno veljavno obračunavala v krajšem kot pa v polletnem roku. Odbori morejo biti zagotovljeni in pomirjeni, da bodo do-

bili ves svoj pripadajoči delež. Seveda bo obračunavanje mnogo olajšano in hitreje izvedljivo na krajše roke, ko bodo vse prevedbe končane in spremembe ne tako množestevilne kot doslej. Od vsake razdelitve članarine je dobil vsak odbor točen obračun in sezname upravičencev, ki so plačali članarino, in so se mogli odbori o točnosti obračuna prepričati. Zato je bilo tudi samo nekaj reklamacij.

DRUGI POSLI
OBLASTNEGA ODBORA

Oblastni odbor je imel v prošli poslovní dobi, ki je trajala 20 mescev, 22 rednih sej in izrednih sej. Na sejah so se razpravljale predvsem stvari načelne važnosti v pogledu interesov splošnosti, sestavljali predlogi za spremembo uredbe, k izvajanju uredbe, glede splošnih pomoči, raznih ugodnosti, izkoriščanja ugodnosti, ki jih daje uredba organizaciji, v organizacijskih zadevah itd. Dela je bilo vedno dosti tudi za odbor. To dokazuje že števílo sej, ko odpade povprečno na mesec po ena seja. Oblastni odbor ni zamudil nobene prilike, da se ne bi udeležil raznih nacionalnih in pietetnih manifestacij bodisi v Ljubljani sami, bodisi na deželi. Na sestanku, ki so bil sklicani v zvezi z razdelitvijo območij, je pošiljal svoje zastopnike. Sodeloval je v odboru za postavitve spomenika Nj. Vel. Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Zastopan je bil tudi v širšem odboru za postavitve kostnice pri Sv. Križu v Ljubljani za umrle vojake in je bil tudi v odborih za vsakoletno vsesvetško proslavo za padlimi vojaki. Udeleževal se je po svojih zastopnikih občnih zborov tovariških bojovniških organizacij.

Po zadnjem oblastnem občnem zboru je smrt večkrat posegla med vrste naših prvoboriteljev.

Iz oblastnega odbora nam je iztrgala zaslužnega, agilnega, neustrašnega bivšega tajnika tov. Ivana Vuka, ki je dolgo kljuboval težki bolezni, nazadnje je pa le moral podleči dne 12. novembra 1939. Kot izkušeni socialni delavec je mnogo prispeval v borbi za novo invalidsko uredbo, kar pričajo znane brošure, ki jih je izdal naš oblastni odbor v onem času, pa tudi kot dolgoletni sodrnik in urednik »Vojnega invalida« je napisal mnogo pomembnega in bodrilnega.

Druga smrtna žrtev je bil predsednik sreskega odbora v Kamniku, tov. Bokalič Franc, ki je nenadoma preminul konec novembra 1939. Tovariš se je udeleževal vseskozi v naši skupni borbi po raznih krajevnih organizacijah, pripomogel je veliko v Murski Soboti, kjer je služil, in nazadnje pa v Kamniku. Vedno je bil zastopnik v oblastnih skupščinah in kongresih in se je še pred smrtjo komaj vrnil z invalidskega kongresa v Zagrebu. Njegova beseda je navduševala in njegovo neumorno sodelovanje je mnogo koristilo naši skupnosti.

Za njim je odšel tudi tretji trpin tov. Jurak Josip, tajnik sreskega odbora v Novem mestu. Preminul je tudi nenadoma dne 13. julija 1940 sredi velikega dela.

Pokojne sodelavce in zveste tovariše bomo ohranili trajno v svetlem spominu.

Pisarna oblastnega odbora je zabeležila v letu 1939. 4166 rešenih zadev, od katerih je odpadlo v dobo po občnem zboru 1626 rešitev. V letu 1940. kaže vložni zapisnik števílko 4899 in v letu 1941. pa števílko 1281 in to do dne 20. marca. Iz teh števílk se vidi porast dela pri oblastnem odboru, saj je bilo v letu 1940. preko 700 spisov več, kakor v letu 1939. Došle vloge so se največ nanašale na pravice po invalidski uredbi; kar je pa bilo uradoma odpravljenih rešitev, so se večinoma nanašale na razne predloge na oblasti načelne narave. Najštevilnejše so bile vloge za podpore, znatno števílo je bilo tudi pritožb, ki jih je napravil oblastni odbor članom proti prvoinstancnim rešitvam, in vloge za obnovo postopka. Obširna je bila tudi korespondenca s krajevnimi odbori in to organizacijskega značaja in na striktno izvajanju uredbe.

Vse to delo se je opravilo pri istem števílu osebja, od katerega je le ena

celodnevno zaposlena, ostali pa so opravljali svoje posle v pičem času, ki je na razpolago v popoldanskih urah. Uverjeni pa smo, da je pisarna oblastnega odbora v vsakem pogledu opravila svojo dolžnost.

STATISTIKA IN KATASTER ČLANSTVA

Oblastni odbor je nadaljeval že započeto statistiko, toda uvidel je, da ta sedanjim razmeram več ne ustreza. Po uredbi dobi oblastni odbor po en izvod vsakega od komande vojnega okruha izdanega uverenja in potrdila ter po en izvod vsake odklonilne rešitve prvoinstančnega sodišča in po en izvod vsake rešitve, ki jo potrdi višje invalidno sodišče. Tako dobi za vsakega člana uverenje in pozitivno rešitev ali pa potrdilo in negativno rešitev. Ta material je dragocen in ima oblastni odbor namen, ga pridržati v svojem arhivu. Poleg teh listin se bodo pri oblastnem odboru zbrali še drugi za presojo socialnega položaja članov važni podatki in se bo tako naložil članski kataster. Tako bo pri oblastnem odboru za vsako zaščiteno osebo naložen poseben spis, iz katerega bodo za vsakega člana razvidni vsi podatki. Na podlagi tega katastra se bodo potem lahko sestavljale statistike po raznih vidikih tako v pogledu števila zaščitene osebe, v pogledu odstotkov, starosti, premoženjskih razmer itd. Seveda se za enkrat ta material samo zbira in počasi ureja. V doglednem času pa bo izvršiti nov popis vseh vojnih žrtev, da se bodo dobili tudi podatki, ki jih rešitve ne vsebujejo. Glede oblike popisnic odnosno vprašalnih pol so bili vprašani za mnenje tudi večji sreski odbori. Potreba zaenkrat še ni toliko zrela, ker oblastni odbor še ni na jasnem, ali naj krajevni in sreski odbori svojo evidenco članov vodijo še nadalje v dosedanjih oblikah s popisnicami ali naj jo preuredijo v oblikah vprašalnih pol, kakršne ima oblastni odbor v načrtu za svoj kataster.

Oblastni odbor ima do sedaj kartoteko vseh zaščitene osebe in še drugo, za enkrat še nepopolno kartoteko zaščitene osebe, razvrščeno po odborih, da se bo na podlagi nje moglo z odbori obračunavati članarino. Ta še ni v celoti urejena, ker je tako delo zamudno. Ko pa bo vpeljana, kar bo možno šele po končanih prevedbah, bo obračunavanje članarine in evidenca članstva po odborih pregledna in lahko izvedljiva.

LIST »VOJNI INVALID«

Naše glasilo »Vojni invalid« je najboljši svetovalec svojim naročnikom v vseh zadevah. Priobčeval je v prvi vrsti članke, ki zadevajo izvajanje invalidske zakonodaje, dajal vsakovrstna navodila in, kdor ga je pazljivo čital, je mogel biti vsak čas o svojih pra-

vicah dobro poučen in je mogel biti vedno v tekočem o vseh važnejših vprašanjih. Kako priljubljen je list, se razvidi že iz tega, da se članom, ki jim je odbor naročil list ustaviti, takoj pritožijo. To je dokaz, da list težko pogrešajo.

Finančno vprašanje lista je bilo s sklepom, da se naročnina odteguje od invalidnin, kar najpovoljnejše rešeno. Tako oblastni odbor kot izdajatelj lista nima skrbi za kritje stroškov. S 1. januarjem 1940 je od preko 11.000 naročnikov takoj prešlo med naročnike, ki jim je finančna direkcija odtegnila naročnino, okoli 5400 članov. Kakor so bili člani postopoma prevedeni, tako se je zmanjšalo število naročnikov, za katerih naročnino so odgovarjali odbori, nasprotno pa raste število naročnikov, ki se jim odteguje naročnina pri fin. direkciji. Sedanje število naročnikov pri odborih in naročnikov pri financiji je razvidno iz poglavja »Članstvo«. Če se je zgodilo, da je kateri član plačal naročnino pri krajevnem odboru oziroma da je bil za njegovo naročnino obremenjen odbor, pa je potem dobil oblastni odbor od fin. direkcije za tistega člana celo letno naročnino, je uprava lista bonificirala odborom naročnino za toliko mesecev, za kolikor so bili obremenjeni, ali pa tudi članom neposredno vrnila preveč plačane zneske. Nekateri člani so v zmoti, da se jim je odtegnila tudi naročnina za leto 1939., ker se ta odbitek navaja v pobotnicah za zaostale invalidnine iz prejšnjih proračunskih let. Ker je bil sklep za obvezno plačevanje naročnine stavljen šele v letu 1939. z veljavnostjo od 1. januarja 1940, se torej naročnina za leto 1939. ne odteguje. Kolikor pa je bilo to morebiti na pobotnicah naznačeno, se je to kasneje popravilo. V prvem času, ko se je preurejala uprava lista, se je zgodilo, da je marsikdo prejemal nekaj časa po dva izvoda lista. To se je moglo pripetiti pri ogromnem številu naročnikov, za katere je uprava lista dobila naslove od fin. direkcije in ki jih je bilo težko v kratkem času, ki je bil na razpolago, identificirati z naslovi, ki jih je uprava lista že imela, in posebno še, ker si marsikateri pusti pošiljati invalidnino na popolnoma drug naslov kot pa list.

Že na občnem zboru v letu 1939. se je računalo z ugodnejšimi financami pri listu in se je že tedaj predvidevalo povečanje lista. List je v teku poslovne dobe ugodno zaključil finančno stran svojega poslovanja in izkazuje v obeh letih znaten prebitok. Računalo se je zato že s povečanjem lista, to je, da bi bil list obširnejši; da bi pa list postal štirinajstdnevnik, zato pa tekoča naročnina in doslej nabrane rezerve pri sedanjih cenah papirja in stroških za tisk ne zadoščajo. Pa še to je vprašanje, če se bo mogel list povečati, vsekakor pa oblastni odbor tega vprašanja ne bo pustil iz vidika.

Denarno poslovanje

BILANCA

Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani za leto 1939.

Aktiva.	Din	Pasiva.	Din
Blagajna	5.675,25	Narodni invalidski fond	34.950,—
Vloge: Vzajemna pomoč	51.596,45	Podpora M. S. P.	345,—
Poštna hranilnica	49.994,50	Središčni odbor	1.040,—
Posojila	12.521,60	Vojni invalid	33.015,21
Efeki	31,—	Depozit	1.559,75
Blago	3.578,—	Članarina K. O.	11.781,75
Markice	56,90	Glavnica	82.722,08
Krajevni odbori	1.586,39		
Inventar	9.033,—		
Saldo	31.340,70		
	165.413,79		165.413,79

RAČUN ZGUBE IN DOBIČKA

Izdatki.	Din	Dohodki.	Din
Plače	39.250,—	Članarina:	
Pisarniški stroški	5.917,83	Za delež od čl. markic	1.817,50
Potnine	15.661,75	za 30 % delež skupne čl.	21.928,78
Kurjava, razsvetljava	2.203,—	Obresti	1.373,35
Zavarovanja	2.834,50	Koncesije	14.000,—
Podpore	800,—	Saldo	31.340,70
Razni izdatki	1.683,25		
Odpisi	2.110,—		
	70.460,33		70.460,33

V Ljubljani dne 31. decembra 1939.

BILANCA

Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani za leto 1940.

Aktiva.	Din	Pasiva.	Din
Blagajna	9.874,75	Podpora N. I. fonda	53.250,—
Vloge: Vzajemna pomoč,		Podpora N. I. fonda za	
kreditna zadr. z o. z.	138.763,10	poplavljenice	40.000,—
Poštna hranilnica	33.306,92	Subvencija N. I. fonda	550.000,—
»Ingo-promet«, dr. z o. z.	550.000,—	Sklad za spomenik pokoj.	
Posojila	16.971,60	Iv. Vuku	3.013,69
Blago	9.773,—	Depozit	2.218,25
Markice	266,70	Članarina	8.744,50
Inventar	18.348,—	List »Vojni invalid«	86.534,81
Sreski in krajevni odbori	6.048,98	Glavnica	51.381,38
Središčni odbor	590,—		
Efeki	31,—		
Saldo	11.168,58		
	795.142,63		795.142,63

RAČUN ZGUBE IN DOBIČKA

Izdatki.	Din	Dohodki.	Din
Plače osebju	41.400,—	Članarina:	
Pisarniški stroški	7.003,13	Delež od čl. markic	340,20
Potni stroški	6.071,—	30 % delež od skupne čl.	64.755,30
Kurjava, razsvet., snaženje	3.228,—	Obresti	4.044,05
Zavarovanja	3.701,50	Koncesije	17.265,25
Podpore	1.792,—	Saldo	11.168,58
Razni izdatki	34.377,75		
	97.573,38		97.573,38

V Ljubljani dne 31. decembra 1940.

PRORAČUN

Oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani za leto 1941.

Dohodki.	Din	Izdatki.	Din
Članarina	68.000,—	Osebj: tajnik	18.000,—
Razni prispevki	7.000,—	blagajnik	8.400,—
		pisarniški uradnik	18.000,—
		Pisarniški stroški	7.000,—
		Potnine	8.000,—
		Zavarovanje in davki	4.200,—
		Snaženje, kurjava in razsvet.	4.000,—
		Podpore	1.000,—
		Razni nepredvideni izdatki	6.400,—
	75.000,—		75.000,—

V a b i l o

na

XVI. REDNO SKUPŠČINO VZAJEMNE POMOČI

kreditne zadruge z omejenim jamstvom v Ljubljani, ki bo v nedeljo, dne 20. aprila 1941, ob 10. uri dopoldne v zadržnih prostorih šempetrske vojašnice, soba št. 49/I., s sledečim dnevnim redom.

- Otvoritev in konstituiranje skupščine.
- Čitanje zapisnika XV. redne skupščine.
- Poročilo: a) upravnega odbora, b) nadzornega odbora.
- Čitanje revizijskega poročila in naročil reviz. zveze.
- Sklepanje o letnem sklepnem računu, o porabi poslovnega prebitka in podelitvi razrešnice članom upravnega in nadzornega odbora.
- Volitev: a) dveh članov upravnega odbora in dveh namestnikov, b) dveh članov nadzornega odbora in dveh namestnikov.
- Predlogi in pritožbe.
- Določitev: a) vsote, do katere se sme zadruga zadolžiti, b) vsote hranilnih vlog, ki jih sme zadruga sprejeti, c) najvišjega zneska kredita, ki ga sme zadruga podeliti posameznemu zadržniku.
- Slučajnosti.

O p o m b a: Ako skupščina ob napovedani uri ne bo sklepčna, bo čez pol ure druga na istem kraju in z istim dnevnim redom, ki bo v smislu § 38. pravil sklepala veljavno ne glede na število navzočih zadržnikov.

Letni sklepní računi so razgrnjeni na vpogled zadržnikom in bivšim zadržnikom, katerih jamstvo še ni prestalo, v pisarni zadruge med uradnimi urami.

Za upravni odbor:

Miroslav Osana l. r.,
predsednik.

Ivo Metlika l. r.,
član.

RAČUN ZGUBE IN DOBIČKA

Vzajemne pomoči, kreditne zadruge z omejenim jamstvom v Ljubljani, za čas od 1. januarja do 31. decembra 1940.

Zguba.	Din	Dohodki.	Din
Odpis inventarja	1.138,90	Obresti posojil	34.091,55
Odpis hiše 2 %	1.576,50	Obresti naložitve	15.889,94
Odpisi	3.935,50	Obresti vred. papirjev	5.470,—
Vzdrževanje hiše z davki	727,—	Zaostale obresti za l. 1940.	5.889,45
Upravni stroški	34.394,48	Donos hiše	6.300,—
Vrnjene obresti od posojila	1.593,75	Izkupiček za prodano hišo	9.595,25
V letu 1939. zaostale obresti	6.496,85	Tečajna razlika	1.940,—
Kapit. obresti vlog	7.141,70		
Predplačane obresti posojil	2.392,64		
Dobiček	19.778,87		
	79.176,19		79.176,19

RAČUN BILANCE

Vzajemne pomoči, kreditne zadruge z omejenim jamstvom v Ljubljani, za čas od 1. januarja do 31. decembra 1940.

Aktiva.		Pasiva.	
	Din		Din
Blagajna	3.144,02	Deleži članov	62.950,—
Denarni zavodi	793.060,62	Rezervni sklad	277.743,11
Posojila	657.179,05	Hranilne vloge	244.767,60
Deleži pri zvezi	1.400,—	Depoziti	608,50
Inventar	2.061,—	Razni upniki	911.134,24
Vrednostni papirji	86.325,—	Sklad za zdrav. invalidov	13.336,84
Vrednostni papirji po ured.	2.310,—	Sklad za vojne sirote	11.036,84
Za l. 1940. zaostale obresti	5.889,45	Prehodni račun	2.392,64
		Tekoči račun	7.620,50
		Dobiček	19.778,87
	1.551.369,14		1.551.369,14

V Ljubljani dne 31. decembra 1940.

Upravni odbor:

Predsednik:
Miroslav Osana l. r.

Podpredsednik:
Ivo Metlika l. r.

Člani:

Miroslav Benedik l. r.

Mirtič Josip l. r.

Maček Franc l. r.

Nadzorni odbor:

Podpredsednik:
Zore Jožko l. r.

Tajnik:
Tomc Stanko l. r.

Člani:

Rus Zdravko l. r.

Plehan Bogomil l. r.

Geč Franjo l. r.

OBVESTILA UPRAVE NARODNEGA INVALIDSKEGA FONDA

Poročilo o delu uprave fonda od 10. do 16. februarja 1941.

V zvezi z akcijo za zgraditev in adaptacijo poslopij v kopališčih za razširjenje zdravljenja osebnih invalidov je bilo sprejeto na znanje, da je ministrski svet odobril odkup zgradbe v Crikvenici. V zvezi s tem bodo izvršena najpotrebnejša dela in nakupljena bo tudi oprava, da bodo mogli že letos invalidi uporabljati to kopališče za zdravljenje na morju. Prav tako je bilo sklenjeno, da se zaključijo pogajanja o nakupu poslopja v Mataruški banji, da se tudi v tem zdravilišču omogoči zdravljenje osebnim invalidom.

Ob ponudbah za prodajo poslopij za zdravljenje invalidov v Vrnski banji, v Rusandi, v kopališču Ilidži in v kopališču pri Peči je bilo sklenjeno, delegirati odbornike v ta kopališča, da tam ugotovijo, v kakšnem stanju se nahajajo ponudni objekti ter tudi ocenijo možnost njihove uporabe za zdravljenje invalidov.

V zvezi s spisom glavne kontrole glede vprašanja lastniške pravice Invalidskega doma v Beogradu se sklene, odstopiti dopis središčnemu odboru U. V. I., da poda svoje mišljenje.

Na osnovi referata o dokončni likvidaciji vseh predmetov, ki so se delno nahajali pri prejšnjih divizijskih invalidskih sodiščih, je bilo sklenjeno, izplačati sodnikom in delovodjem honorar za izvršeno delo.

Na prošnje posameznih okrožnih invalidskih sodišč je bil odobren znesek din 87.300,— za nabavo potrebnega pisarniškega materiala.

Odobrijo se izplačila za zdravljenje in zdravlila vsem prosilcem, ki so postopali po uredbi in po pravilniku.

Odobrene so bile tudi denarne podpore v nujnih primerih znatnemu številu invalidov in osebam, zaščitnim z uredbo, ki so imeli priporočila oblastnih odborov ali središčnega odbora U. V. I.

Poročilo o delu uprave od 17. do 23. februarja 1941.

Po poročilu o pripravah za gradbo Protezne delavnice v Ljubljani se sklene zaprositi kr. bansko upravo v Ljubljani, da gradbeni odbor pospeši še potrebna pripravljala dela, da bi se gradnja začela čimprej. V zvezi s pogajanjem za odkup zgradbe v Mataruški Banji se v načelu izbere zgradba. Delegiranim članom se naloži, da s strokovnim inženirjem ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje pregledajo objekt in določijo iadaljnje adaptacije in razširitev zgradbe, da se zdravljenje omogoči čim večjemu številu vojnih invalidov.

Na prošnjo središčnega odbora UVI je odobren IV. obrok za vzdrževanje

vanje Doma vojnih invalidov v Beogradu v znesku 200.000 din.

Odobreno je izplačilo honorarjev pomožnemu osebju vrhovnega invalidskega sodišča za prekourno delo.

Na prošnjo sanatorija na Golniku se odobrijo stroški za zdravljenje invalidov in bolniški stroški za zdravljenje ostalih vojnih žrtev.

Odobri se povračilo pogrešno plačanih kazni in prevozni stroški v dokazanih primerih.

Na predlog oblastnih in središčnega odbora se odobri podpora vojnim žrtvam v nujnih primerih.

Kjer je zasigurano plačevanje prispevkov, se sklene dati povoljno mnenje za zakup kantin.

Poročilo o delu uprave od 27. februarja do 2. marca 1941.

Najprvo se odobri izvršen pregled blagajne.

Središčnemu odboru UVI se na podlagi § 36., odst. 1., uredbe odobri za gospodarsko okrepčevanje vojnih invalidov in vojnih žrtev, 2.000.000 din s pogojem, da se od tega zneska rezervira 600.000 din za vojne žrtve bavnine Hrvatske.

Na prošnjo Udruženja ruskih vojnih invalidov v Zagrebu se odobri podpora članom 7200 din.

Po potrebi službe se premestijo nekateri uslužbenci okrožnih invalidskih sodišč.

Sklene se plačati nekatere račune za zdravljenje vojnih invalidov v bolnicah in sanatorijih, kjer je postopano po predpisih.

Prošnje za avtobusne koncesije se odstopijo oblastnim odborom, da podajo svoje mišljenje.

Izplača se honorar zapriseženim tolmačem pri okrožnih sodiščih. Povrnejo se stroški invalidom v upravičenih primerih.

Zakup kantin v vojašnicah in bifejev na železniških postajah se odobri po predhodnem zasiguranju dohodkov.

Na predlog središčnega in oblastnih odborov se odobrijo podpore.

Poročilo o delu uprave od 10. do 16. marca 1941.

Sprejme se tekst predloga za izpremembo uredbe o 1% dohodkih od vseh dobav za vojsko v korist narodnega invalidskega fonda in g. minister za socialno politiko se naprosi, da se te popolnitve sprejmejo v amandmanu finančnega zakona za tekoče leto.

Na poročilo o stanju rešenih predmetov vrhovnega invalidskega sodišča, ki se nahajajo pri finančnih direktorjih, pri katerih je znaten zastoj v likvidaciji, se pretresajo možnosti, da bi se s strani fonda omogočila pospešitev, da bi zaščitene osebe prišle čimprej do izplačila invalidnine.

Po referatu o potrebah proteznih delavnic do konca tekočega leta, se odobri za nabavo materiala: ortopedski delavnici v Zagrebu 143.000 din, ortopedski delavnici v Trebinju 50.000 din, ortopedski delavnici v Beogradu 25.000 din, poleg prej odobrenih zneskov s pogojem, da se izvrši obračun.

V zvezi s prejšnjimi potrebami za napravo zobnih protez invalidom v smislu uredbe in pravilnika se odobri: ortopedskemu zavodu v Beogradu 100.000 din, ortopedski delavnici v Za-

grebu 80.000 din, protezni delavnici v Ljubljani 60.000 din, ortopedski radi-onici v Trebinju 40.000 din s pogojem, da se zneski porabijo izključno za nabavo zobnih protez vojnim žrtvam iz teritorijev teh posameznih delavnic.

Odobri se izplačilo honorarjev zapriseženim tolmačem pri posameznih okrožnih invalidskih sodiščih.

Na predloge oblastnih odborov in središčnega odbora se odobri nujne podpore invalidom in ostalim vojnim žrtvam.

SLUŽBENI DEL

Sevnica. Na cvetno nedeljo, to je 6. aprila se vrši občni zbor tuk. krajevnega odbora ob 9. uri dopoldne v gostilni Kragelj v Sevnici. Udeležje naj se ga vsi člani, ker bo treba marsikaj urediti na tem občnem zboru in tudi izvoliti čisto nov odbor.

V Krškem se je vršil redni občni zbor sreske organizacije vojnih invalidov v nedeljo, dne 9. februarja t. l., ob 10. uri v prostorih risalnice meščanske šole. Kljub mrazu in slabi poti je bilo navzočih dosti članov in članic. Kot delegat oblastnega odbora je dospel tov. Tomc iz Ljubljane. Glavne referate je podal tov. Žabkar, ki ves čas vzorno vodi tamošnjo organizacijo. Poročal je tudi v vseh zadevah, ki so bile tekoče v tem letu. Glede uredbe, potrebe izpremembe, reševanja sodišč itd. je govoril tov. Tomc. Tudi je sprožil vprašanje predvidene ustanovitve invalidskih zdravstvenih zadrug, za katero pa tamkaj niso smatrali neobhodne potrebe. Govorilo se je tudi o pripadnosti in priključitvi nekaterih okolišev k sreskemu odboru v Krškem in o tozadevnih sestankih zaradi bolj ugodne oddaljenosti. To so okoliši Št. Jerneja, škocijanske občine in Rajhenburga. Odbor je ostal po večini stari in sicer pod predsedstvom tov. Žabkarja.

Poročilo z občnega zbora v Kočevju. Dne 2. februarja t. l. se je vršil redni občni zbor sreskega odbora v Kočevju v gostilni g. Kajfeža ob 10. uri. Kljub zasneženosti je bilo dosti udeležbe, prišli so nekateri celo po več ur daleč. Navzoč je bil tudi delegat oblastnega odbora z Ljubljane, tov. Tomc, in zastopnika krajevnih odborov iz Ribnice in Velikih Lašč, tov. Škrabec in Prijatelj. Poslovni tajnik, učitelj g. Knol je poročal o delu, ki ga je prevzel po razčiščenju v organizaciji, nadalje je poročal tudi o blagajniškem stanju, ki je skromno. Za tajniško plačo so morali člani izredno izglasovati prostovoljne dajatve najmanj po 1 Din od vsakega na mesec. Delegat tov. Tomc je dal različna pojasnila, predvsem glede reševanja pri invalidskih sodiščih in nameravanih izpremembah nove uredbe. Tudi o zakasnelih prijavah je bilo mnogo govorenje.

Tov. Grum, ki je bil prej tajnik, je hotel kritizirati delovanje tajnika-neinvalida, kar pa so navzoči zavrnili. Tudi je predložil svojo kandidatno listo, ki ni bila upoštevana, pač pa sporazumno sestavljeni odbor, v katerem je predsednik tov. Rus, poslovni tajnik g. Knol, blagajnik tov. Erker.

Sreski odbor UVI v Novem mestu. Sporočamo vsem svojim članom in članicam, da je sedaj društvena pisarnica na Šukljatovi cesti v Zurčevi hiši v Novem mestu, Kandiji. V istem poslopiju je tudi sedež občine Šmihel-Stopiče. Uradne ure so določene ob ponedeljkih in petkih od 8. do 14. ure, ob nedeljah pa od 9. do 11. ure. Pozivamo vse svoje člane, naj se v vseh zadevah poslužujejo svoje organizacije, ki je vedno pripravljena nuditi vsakemu svojo pomoč, jim svetovati in pomagati, da bo prišel vsak do svojih pravic, ki mu pripadajo.

Iz Moravč poročajo, da je bil občni zbor krajevnega organizacije zelo polnoštevilen in zanimiv. Vršil se je 16. marca t. l. po maši ob 11. uri v šoli. Vodil ga je delegat tov. Tomc iz Ljubljane, navzoč pa je bil tudi tov. Bremšak od sreskega odbora v Kamniku. Burno pozdravljen je počastil s svojo navzočnostjo zborovanje tudi bivši vojni kurat in bojevnik, dekan g. Hafner, ki se je informiral o današnjem stanju invalidskega vprašanja, zlasti zdravstvene pomoči, in pohvalil tudi potrpežljivost in sposobnost tajnika tov. Koželja, ki je poročal o tajniških poslih in dal navodila, kako naj članstvo v posameznih zadevah postopa. Zadovoljivo blagajniško stanje je podal tov. Videgar. Tov. Tomc je pojasnil način reševanja pri invalidskih sodiščih, predlagane izpremembe uredbe, delo v centralnem udruženju, hrvatske zahteve itd. Tudi tov. Bremšak iz Kamnika je govoril, da bo šel v vseh zadevah, ki jih bo treba tam preskrbeti, na roko. Ne gre pa za pripadnost posameznih krajev pod sreski odbor, ker Moravčani žele zase okoliš Lukovice, Krašnje, Blagovice in nekatere vasi okoli Kresnice, ki jim je pot do Litije neprikladna. Izvoljen je v odbor: predsednik tov. Koželj, ki vodi tudi posle, blagajnik pa tov. Videgar.

RAZNE VESTI

* Razpisana je kantina v vojašnici Viteškega kralja Aleksandra v Mariboru. Licitacija je 11. aprila 1941 ob 11. uri. Pogoji so razvidni ob uradnih urah pri komandi gori navedene vojašnice.

* Kdo bi sprejel za svojega 12 letnega zdravega fanta, sina vojnega invalida, ki je dovršil ljudsko šolo. Prijave sprejema sreski odbor UVI v Krškem.

* Vojni invalid želi kupiti majhno hišico z vrtom v vrednosti do 45.000 Din najraje v bližini Ljubljane ali Kranja. Pismene ponudbe poslati Udruženju vojnih invalidov, sreski odbor Ljubljana.

* Poizvedba. Uranič Jože je služil v vojni pri 17. pp., 3 stotnija in je bil leta 1914. pri Novem mestu v Galiciji ranjen. Rad bi dobil priče, ki bi lahko to potrdile. Mogoče pa bi se ga kdo iz bolnice spomnil? Prosi se sporočila na naslov Uranič Jože, Zg. Koseze, pošta Moravče.

* Izredne podpore iz V. subvencije. Oblastni odbor je prejel delež iz V. subvencije, ki jo je dala uprava narodnega invalidskega fonda središčne-

mu odboru, da jo razdeli med svoje člane kot izredno podporo. Odbori bodo o višini njihovega deleža v kratkem obveščeni, morejo pa že prej predlagati oblastnemu odboru prošnje prosilcev in stavljati predloge, kolikšna podpora naj se jim podeli.

Ljutomer. Kdo izmed tovarišev pozna Martina Založnika, ki je služil pri 40 p. p. (madžarski kader) v Mosanu. Ranjen je bil v Galiciji. Lepo prosimo, da nam sporoči njegovo bivališče.

* Poizvedba. Škerjanc Josip, krojač v Ljubljani, Napoleonov trg št. 1, je bil med vojno kot obvezni vojak bivšega 17. pešpolka na delu pri rudniku v Trbovljah ter je bil na Dobrni v Trbovljah povožen od vozička za premog. Poškodovan je na glavi, zaradi česar je danes invalid. Zdravil se je v bolnici v Eggenbergu pri Gradcu. Kdor bi mogel o tem pričati, naj se zgloži na gorjenji naslov.

* Javna zahvala. Pokojni Andrej Babuder, železniški uslužbenec v pok. na Uncu št. 4, je volil Udruženju vojnih invalidov vsoto 1000 Din, za kar izrekamo njegovim sorodnikom zahvalo, želeč da bi bilo mnogo posnemalcev.